

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAI

Bepartyvis Darbo Žmonių Laikraštis

„Argentinos Lietuvių Balso“ redakcijos ir administracijos reikalais kreipkitės šiuo vardu ir adresu: Sr. Stasys Stabinskas, Calle Anchorena 85, dep. A, Buenos Aires

Periodico Lituanio Independiente informativo, comercial y defensor de los emigrantes en la Republica Argentina. Director prop. S. STABINSKAS

Pre numerata: Argentinoj ir visoj Amerikoje metams 3 pesai, pusei metų 2 p.; užsieny Lietuvoj ir kitose šalyse, metams 2 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 centavų.

Nr. 13

Buenos Aires lapkričio (Noviembre) 1 d. 1929 m. Išėina 1 ir 15 kas mėnuo

I metal

Pasauliniai įvykiai

Telegramų santraukos. Sovietų Rusija negaudama iš Kinijos į savo notą teigiamo atsakymo, įsakė tolymųjų rytų raudonosios armijos dalims pulti Kiniją. Tarp Kinijos kariuomenės ir sovietų raudonosios armijos eina smarkūs mūšiai. Raudonoji armija jau užėmė keleta Kinijos miestų. Rusijos baltagvardiečiai iš visų pasaulio kraštų važiuoja kariauti su sovietų Rusija. Raudonoji armija baltagvardiečių nelaisvėn neima, bet šaudo vietoje. Sovietų Mongolija mobilizavo 50 tūkstančių karių, kurie siunčiami į Kinijos—Sovietų Rusijos frontą. Kinijoje prasidėjo vidaus karas. Du generolai surinkę kariuomenę puola iš vidaus Kinijos kariuomenę ir jau užėmė keleta miestų. Kinijos vyriausybė pareiškė norą taikytis su Sovietų Rusija. Kinijoje didžiausia panika. Karo tremtiniai bėga didžiausiais pulkais nuo sovietų Rusijos pasienio.

Afganistanas

Buvusis Afganistano karalius Amanulos vandens vežėja Habibula buvo nuvertęs minimą karalių ir pats atsisėdo sostan. Dabar buvusis Amanulos ministeris Nadir Kanas surinkęs gausią kariuomenę užėmė Afganistano sostinę Kabulo ir pasodino ant Afganistano sosto Amanulos brolių Asar-Ula. Užurpatorius Habibula pabėgo. Buv. karalius Amanula dabar gyvena Ryme. Jis atsisakė nuo Mahometa tikybos ir priėmė krikščionybę.

Viesulas

Londonas. Reuterio žiniomis, Luzono salose siautė smarkus viesulas. Padaryta labai daug nuostolių: 26 žmonės užmušti.

Paragvajus tremia opozicionierius

Londonas. Radio pranešimu, Paragvajaus valdžia ištrėmė eilę žurnalistų, priklausančių prie opozicijos.

Badavo 67 dienas

Londonas. „Daily Herald“ praneša, kad Billie Brown, kuris norėjo sumušti pasaulinį badavimo rekordą, vakar vakare, išbadavęs 67 dienas, nutraukė savo „pasninką“. Per „pasninką“ Billie Brown nustojo 45 svarų.

Japonija apie jūrų nusiginklavimą

Tokio. Reuterio pranešimu, per japonų ministerių kabineto posėdį, admirolas Takarade—laivyno ministeris—padarė pranešimą apie Japonijos laivyną ir nusiginklavimo problemą. Pirmiausia, jis nurodė, kad Japonija teigiamai žiūrint į didžiųjų karo laivų statybos nutraukimą iki 1936 metų. Japonija esanti pasirošusi sumažinti, maždaug, 17.000 tonomis naikintųjų bendrąjį tonažą ir apsiriboti 105.000 bendrojo tonažu, jei anglai ir amerikiečiai apsiribosią 150.000 tonažu.

Kas dėl nardomųjų laivų panaikinimo, tai Japonija esanti tam priešinga, nes tai yra svarbus giukas prieš stipresnius laivynus.

Kas grdėti Lietuvoje

Siurpi orlaivio katastrofa

19 rugsėjo įvyko Lietuvos kariuomenės aviacijos orlaivio netoli Klaipešos baidi katastrofa. Sudegė orlaivis su dviem lakūnais kap. A. Kuncaičiu ir vyr. leit. A. Vedeika.

Siurpus katastrofos vaizdas: orlaivis sudegęs, taip pat sudegę ir abu lakūnai, kurių net pažinti nebuvo gplima. Vienas iš jų, nustatyta, yra norėjęs su parašytu šokti laukan, bet orlaivis pradėjo kristi iš žemai, tai lakūnai nei atsiversti nespėjo.

Orlaiviui kritus, nuo susitrenkimo užsidedę buvę orlaivų (apie 120 lt.) benzinas, kilo baidi liepsna, kuri viską pavertė į pelenus.

Sale nelaimės vietos rasta vieno lakūno nosinaitė pilna krauju. In nelaimės vietą atvyko lakūnai ir kiti kariškiai, dvi gailestingos seserys, kurios lakūnų lavonus sudėjo į karstus ir pargabeno į aerodromą. Vakare didžiausi būriai žmonių, diplomatų, karininkų palydėjimui žuvusių į stotį. Prie atoties susirinko apie 7—8 tūkstančiai žmonių.

Naujo ministerių

kabineto sąstatai

Ministeris pirmininkas, Finansų ministeris ir l. e. p. Užsienių reikalų ministeris Juozas Tubelis, Žemės ūkio ministeris J. Aleksa, Krašto apsaugos ministeris pulk. J. Varekojis. Teisingumo ministeris A. Zilinskas, Susisiekimo ministeris Vytautas Vileišis (velionies Petro Vileišio sūnus), Vidaus reikalų ministeris pulk. Ig. Musteikis.

Saukute papiautos dvi žydės

Naktį iš 7 į 8 rugpjūčio Pašūvio valščiuoj Sakuto miestely nežinomi piktadariai įsibrovė į vietos gyventojų Mauševičiaus namą ir užpuolė jo moteris. Jo žmoną Idą ir motiną Pesę papiovė per kaklą skustuvu ar peiliu. Paskum pradėjo plėsti ir išnešė daugiau kaip 3 000 litų pinigų, tabako, popirosų, saldainių ir baronkų.

Nėra kas biednais rupinas

Siaulėnai, Sakių ap. Nesant jokios labdaringos įstaigos biednam susirgus nėra kur pasidėti. Pav. L. Pledžinskis serga jau apie mėnesį pas svetimus, o vietos vaistininkas J. veltui teikia vaistus, o žmonės iki šiol maitina ir prižiūri. Ligonis svetimų prieglobsty būdamas šaukiasi pagelbos, bet nežino kur kreiptis. Prasė valščiaus valdybos, bet vargiai iš ten gaus pašalpos, nes pats valščius reikalingas šelpimo ir skolose paskendęs. Tad kur biednam dėtis ligos metu.

Dirbo kenksmingus sveikatai saldainius

Valst. Technikos Chemijos laboratorijos tyrimo daviniais nustatyta, kad Kretingos apsk. pil. Varnelienė ir Simiarė Al. platino nešvarius ir su sveikatai kenksmingais dažais pagamintus saldainius. Tokių platintojų dar surasta Sakių ir Vilkaviškio apskrityse. Siauliuose saldainių dirbtuvės „Aušros“ saldainius ištyrus, rasta akmens anglio dažų ir vario priemaišų. Visi kaltinamieji traukiami teismo atsakomybėn.

* * * Eskursijos dalyviai į Argentinos lietuvių Tautos Namą žemę. * * *

Potvinis ir audra Valencijoje

Paryžius. „Matin“ pranešimu, vakar Valencijoje siautė smarki audra. Visos gatvės buvo apsemtos. Torontoj perkūnija užmušė tris žmones ir 8 sužeidė. Alicente perkūnija apdaužė elektros stotį, taip kad stotis laikinai neveikia ir miestas švieša neaprūpintas.

Saldomi kaliniams vagonai

Prancijoje nekurių gelžkelių b. vės įveda savo linijas, apšaldomus vasaros karščiuose vagonus. Daroma delto, kad Prancūzijoje būva vasaros metu gana dideli karščiai, delto esą negali, kaip žiemą neapsildžiusi taip vasarą neapsaldžiusi vagonuos keleivius varginti.

Japonija

Japonų vyriausybė nutarė įkurti Mukdene naują karo aviacijos bazę. Ten nuolat bus laikomi 57 dideli karo lėktuvai.

Subačiaus miestely iš pil. Golumboko Giršos krautuvės nežinomi piktadariai išplėšė krautuvę pavogę įvairios manufaktūros vertės 9000 lt. sumai. Kriminalė policija

išaiškino, kad šią vagystę papildė bendrai susitarę A. Vezbarkas, V. Sičiūnas ir J. Vaškavskas, visi Subačiaus miesto gyventojai. Visa iš krautuvės pavogta manufaktūra buvo rasta paslėpta miške ir atiduota nukentėjusiam.

Ir vel nelaimė

Naumiestį Sak. ap. 1 d. rugpjūčio vakare ties Sešupės tiltu, kur nėra jokios atramos apsaugojimui važiuojančių nuo gilių griovių, grįždamas su keleiviais iš Kauno autobusas įsivertė į griovį. Išvertimo priežastis tai kvailas įsigėrusio konduktoriaus įsakymas šoferiui grįžti atgal nuo tilto atbulam į miestą ir paimti vieną keleivį. Šoferis, klausydamas, atbulas važiavo ir blogai informuotas konduktoriaus kur važiuoti, įvažiavo į griovį atbulas, o paskui tik apsisvertė, todėl didelės nelaimės išvengta: yra keletas sužeistų. Konduktorius ir šoferis traukiami atsakomybėn.

Tikrą tiesą kalbant šiuo atveju ne tiek kaltas šoferis, kiek plentų valdyba, kuri visai nesistengia padaryti prie šių griovių jokių atramų, nes jeigu būtų buvusi atrama, tai to viso nebūtų atsitikę.

Į tikrąjį kelią

Senovės Romos valstybininkai sakydavo: Ta valstybė gali būti stipri, kuri laikosi tų principų, kuriais ji sukurta. Lietuvos respublika sukurta demokratiniais pamatais ir tuos pamatus griaujant, turėjo ir visa valstybė sugriūti. Tą gerai suprato ir buvęs ministeris pirmininkas prof. Voldemaras ir jis nors dėka savo sumanumui ir didelei energijai sugebėjo išlaikyti beveik trijų metų laikotarpį demokratinę respubliką diktatorišką režimą. Bet jis žinojo, kad tas ilgai negali tęstis. Jo buvo tikslas visai pertvarkyti Lietuvos Valstybę naujais pagrindais ir paimti visą valstybės vairą į savo rankas. Čia jau reikėjo sukurti sau visai patikimą organizaciją, kurios tinklą išplėtus po visą Lietuvą būtų galima tą viską įvykdyti. Tautininkų centre prof. Voldemaras turėjo mažumą, tai ant tautininkų partijos didelės paramos nesitikėjo. Be to, tautininkų partijai ir yra demokratiniai nusistačiusių asmenų, kurie su diktatūra visai nenori sutikti. Todėl Voldemaras, rodos, ir pasistengė organizuoti sau ištikimą organizaciją, kuri ar tik nebus „Geležinio Vilko“ neva sporto organizacija ir spėjama su jos pagalba buvo manoma

įvesti pilnai fašistinę tvarką Lietuvoje, paliekant p. Voldemarą vieninteliu diktatoriumi. Tačiau tautininkai laiku susiprato ir atsistojo skersai kelio p. Voldemaro užgaidoms ir pastarojo planams suirus, prisiėjo pasiduoti atsistatydinti su tokio piktu, kad net pareiškė amžinai atsaką nuo politinio veikimo. Tai yra agoistinis išsireiškimas ir norėjimas civilizuotą tautą valdyt diktatūros metodais šiais civilizacijos laikais, kaip valdantiems taip ir valdomiems visai garbės nedaro.

Dabartinės Lietuvos vyriausybės sąstatas su p. Tubeliu priešaky, susideda iš daugumos asmenų, pasižymėjusių noviename valstybės kurybiname bei kultūriniame darbe; nesimato asmenų, kurie norėtų pasidaryti šalies diktatoriais. Todėl nors ši valdžia yra oligarchinio pobūdžio, bet reikia tikėtis, kad tai laikinas reiškinys, per kurį Lietuvos valstybės gyvenimas bus pastatytas į tas vėžes iš kurių ji 1927 metais gruodžio 17 d. iškrypo. Būtent tikimasi, kad ši vyriausybė grąžins tautai tas demokratines teises, kurios dėtos pagrindan Lietuvos nepriklausomą valstybę kuriant.

J. Vaišvyla.

Kas nori suzinoti daug naudingų paslūpčių, tas teskubai užsisakyti naujai leidžiamą knygėlę „ZMONIU LYTIES GYVEMIMAS“, kuri iš anksto kainuos su prisuntimu į namus tik 50 centavų. Išėjus bus žymiai brangesnė.

Kas užsisakys „Argentinos Lietuvių Balsą“ visiems metams tam bus ta knygėlė duodama dovanai.

ANCHORENA 85 dep. A, Buenos Aires.

„Argentinos Lietuvių Balsas“ ADMINISTRACIJA.

Argentinoj

Partijų kova

Stipriausios Argentinų politinės partijos Irigozenistų ir Mello-Gazistų. Jos abidvi radikališko nusistatymo, nes jos abidvi išaugusios iš vienos radikalių partijos.

Irigozenistai proteguoja Argentinios tautinį kapitalą ir visur stengiasi privilegijuoti Argentinios pliečius. Kadangi stambių kapitalistų Argentina mažai turi, tai proteguoja smulkųjį kapitalą; žodžiu, ji yra smulkios tautinės buržuazijos atstovė. Mello-Gazistai proteguoja svertinąjį kapitalą, kuris turi savo rankose beveik visus Argentinios gelžkelius ir stambiąją pramonę. Delto ji atstovauja stambiąją buržuaziją.

Tos dvi partijos veda tarpe savęs griežtą kovą už Argentinios valstybės vairą savo rankose laikymą. 1929 m. p. Irigozeną išrinko valstybės prezidentu, ta kova paastrėjo, nes Mello-Gazistai jokiū būdu nenori sutikti, kad valdžios priešaky stovėtų Irigozenistai. Jie turėdami stipresnes ekonomines jėgas stengiasi kiek galint kėnkšti dabartiniai valdžiai, kad išaukt ekonominę krizę, kad pastaroji atsisakytų nuo valstybės vadovybės užleisdama vietą Mello-Gazistam. Paskutinėmis dienomis net buvo tų partijų ginkluotų susirėmimų ir rezultate yra keliatas sužeistų ir vienas užmuštas. Kurį naudai tie ginčai baigsis nežinia, tik gaila, kad dėl tos padėties šiemet darbai silpnai eina, nors jau prasidėjo darbų sezono laikas. Darbininkai pravalgys perėitų metų taupmenis ir naujai atvykę emigrantai nekuri labai sunkioj padėty. Nekurie nuo bado vos apsigina maitindamiesi mėšlynai išmestom duonos plutom. Delto norintiems vykti iš Lietuvos į šią šalį, reikia labai apgalvoti, nes kiekvieną tokia padėtis laukia.

Buenos Aires ugnėgesiai buvo paskelbę steiką. Reikalavo pašalinti komendantą ir pagelb. Strk. laimėtas.

P-lės BRONĖS VĖGĖLAITĖS skulptūra-atvai z das. Tą skulptūrą padirbo menininkas p. M. Menčinskas. P-lė B. Vėgėlaitė yra Buenos Airės mieste gimusi lietuvaitė. Ji laimėjo gražumo konkursą skelbtą 1928 m. p. p. skulptorių M. Menčinską ir D. Ertoles. Menininkų komisijos sprendimu p-lė B. Vėgėlaitė pripažinta gražiausia Argentinios lietuvaitė tarpe.

Tėvynės ilgėsysis

Gilus atlantiko vanduo,
Aš perbrist negaliu...
Kad būčiau akmuo —
Riščiau prie tavęs jo dugnu.
Matute, man čia baugu,
Miestas žiba auksu ir krauju...
Kad galėčiau skristi aš paukščiu,
Ir nusileisti ties gimtinės sodeliu!
O kaip ten būtų ramu!
Aš einu per kaimą takeliu,
Vos pražydusiems žiedams
nusilenkiu,
Saulę sveikinu laimės žvilgsniu!
Stai jaunimą aš sutiksiu.
Jis dainuoja lietuviškai
vienbalsiu;
Daina skrenda žaliu lauku
Rodos, užmigtum amžinu miegu.
Ona Pucetaitė-G.

Pietų Amerikos Indijonų gyvenimas

Daugumai mūsų tautiečių Argentinoje teko susidurti su Cako indijonais dirbančiais prie tiesimo gelžkelių darbų. Todėl neprošali bus susipažinti su gyvenimu ir papročiais.

Tarp 67° 34 ir 63° 26 vakarų ilgumo, 17° 55 ir 25° 21 pietų platumos tarp Paraguajaus ir Bolivijos valstybių sritis vadinasi Cako. Ta sritis apaugus sunkiai pereinamais tropiškais miškais, pilnais visokių žvėrių, gyvačių, drižių, paukščių ir tt. Išaiškinta, kad ten gyvena laukinės indijonų tautelės Tabų, Lengvų, Augaičių, Sanaparų, Ciamaparų ir kitos, kurių vardai neišaiškinti. Spėjama, kad visų indijonų Cako miškuose skaičius siekia apie 100 tūkstančių asmenų. Tos visos tautelės turi savo vadus ir pildo tik jų įsakymus. Jie užsilma daugiausia medžiokle ir šeiminkyste. Nekurie turi savo naminius gyvulus karves, ožkas ir vištas. Cako indijonai geri jokie ir turi kiekvienas po arkli. Jie visi ginkluoti peiliais, jetimis, kiti jau turi šautuvus, kuriuos gauna mainais už žvėrių kailius, brangius akmenis, dramblių iltis ir už kitus panašius daiktus. Rūbų jie mažai turi, vaikščioja visai nuogi, ar pusnuogiai. Tačiau išskilmems, savo šventėse, pasipuše galvas plunks-

nomis, įvairiais žibučiais ir savo gamybos rūbais. Nekurie iš jų jau pripratę prie europiečių eina pas pastarusius darbuotis Tamino dirbtuvėse, nes ten jau yra pakraščiųus įkurtos minimos dirbtuvės. Kiti jau darbuojasi prie tiesimo naujų gelžkelių. Jie labai kantrūs ir geri darbininkai ir dirba už labai mažą atlyginimą, nes europiečiai juos labai išnaudoja. Bet jeigu jiems neatmoka ir tą mažą mokesnį, tai jie labai atkeršija savo skriaudėjams. Jie yra draugiški, bet ir vagiliauti mėgsta. Jų papročiais vagystė skaitosi labai didelis nusižengimas ir vagis labai baudžiamas. Nubaudimas už vagystę skaitosi didžiausia gėda. Su vagim niekas nenori kalbėti ir draugauti. Vienas buvo sugautas vagiliaujant, tai maldavo atsiklaupęs ant kelių, kad jį kiek nori baustų tik nesakytų jo draugams, nes esą jeigu jie sužinos, tai jam gyvenimo nesą ir turės bėgti į girių gilumą.

Cako indijonų tikyba

Cako indijonai tiki, kad dievas yra vienas. Jis vaizduojamas juodvabalio pavidalu. Jis žmonėmis nesirūpinas. Indijonai savo dievo nebijo ir mažai su juo skaitosi. Jie la-

biausiai bijo žiauriojo kiliycjama (aitvaras), kuris juos persekioja kiekvieną valandą. Jie savo tikybos priemonėmis stengiasi nusikratyti jo. Jie vartoja įvairius amuletus ir žino kokius tai žodžius kurių būk tai bijo piktasis kiliycjama. Senieji indijonai giriasi būk jie matę tą piktąjį aitvarą, kuris esąs toks baisus, kad apskaiti ir nupiešti jo negalima. Vieni sako, kad jis esąs žemas ir nutukęs, baltas su didele galva; kiti sako būk esąs aukštas ir liesas, žaibo akimis, pauku veidu, didele burna ir vilko dantimis. Visi vieniškai apsako jo ausis ir uodegą. Aussy esančios ilgos ir nudribusios. Uodega rausva ir tokia stora, kad jis ją vos paveltų. Jis kartais įlenda į indijono kūną suėda žarnas, o jeigu į kurį pažvelgia, tai tas turi apakti.

Indijonai labai brangina savo burtininką Biojozma vadinamą. Jie sako, jis tai jų geriausias apginėjas nuo piktojo Kiliycjamos. Biojozmos jis bijosi iš tolo. Jeigu Biojozma aplanko indijono satrą, tai ten Kiliycjamas nekados neužeis. Kiekvienas Biojozmo, nors ir mažiausias patarnavimas, brangiai įkainuojamas. Jam turi duoti nors vieną piningą ožką

ar riebią avi. Kiekviena indijonų tautelė turi savo Bijozmą, kuris skatosis jo dvasios apginėju, gydytoju ir didžiausiu patarėju. Biojozma pasidaryti yra labai sunku. Ne betkas gali prasimušti į tokia garbingą vietą; reikia turėti daug drąsos, mokėti įtikinti ir iš pradžių purnesti būriausius prafimus. Biojozma prideda savo karjerą dainomis. Tuom pradeda nukreipti į save savo tautelės dėmesį. Tai pasiekęs, pradeda save nuveikti: valgo žalius šlykščiausius vabalus, šikšnoksparnius, žalčius, rupūzes ir panašius. Turi tik save nugalėti, kad galėtų tas šlykštynes valgyti visai nesiraukdamas ir nespurtydamas. Kuomet jau tą viską atlieka, turi išbūti 5 dienas nieko nevalgęs, kurioms praėjus burtininko dvasia pakyla aukštyr ir pamato baisųjį Kiliycjamą ir iš jo išgauna įvairias paslaptis. Tuomet jau gauna pilnai Biojozmos vardą ir gali gydyti visas ligas, pasiūti į kas kam nori, o labiausiai savo tautos priešams.

Sužeistą gydo taip: ilgai pučia ir čiulpia žaidž, paskui toli spūina. Tuomet žaidza turinti užgyti. Be to, jie turi kokių tai augalų, sunkų kuria patepus žaidza taipgi gyjanti.

(Bus daugiau.)

Kiek kastoja žmogus

Amerikoje padarytas įdomus žmogaus kainavimas įvairiais jo gyvenimo periodais. Daktaras Lui Dubin, kuriam buvo pavesta paruošti apkainavimo lentelę, pradėjo ją suskaidyti paėmęs dėmesin vidutinį Amerikos darbininko uždarbį d rias Dubin priėjęs tokia išvada: kūdikio auklėjimui atsieina 7.238 dol., neskaitant išlaidų mokymui, kurias apmoka valstybė. Sioji suma liečia jaunuolius iki 18 mt. Toliau tyrinėtojas išskaičiuoja, kad gimęs kūdikis turi 9333 dol. vertės. Tai vidutinis skaičius gautas padalinus Amerikos visas įplaukas iš naujagimių skaičiaus. Po metų kūdikio vertė didėja 1000 dol., o per 18 metų vertė siekia 28.754 dol. Žmogus 21 metų amžiaus kainuoja jau 30.818 dol., 30 metų amžiaus—31.038 dol., 40 mt. amžiaus—25.795 dol., 50 mt. amžiaus—17.510 dol., 60 met. amžiaus—8.409 dol., 70 mt. amžiaus—562 dol. Remiantis šia lentele, Amerikos teismas, atmetė ieškinį sumoje 17.500 dol., kuris buvo pateiktas atlyginti iš kaltininko automobilinės katastrofos už 30 metų amžiaus gyvybę. Teismas patiekė giminėms ne 17.500 dol., bet cinant lentele 31.038 dol.

Įdomus isradimas fotografijos srityje

Pranešama apie labai įdomų aparatą, kuris buvo šiomis dienomis pirmą kartą išbandytas per kariuomenės manevrus Jungtinės Valstybės. Tai yra naujos konstrukcijos fotografijos aparatas, su kuriuo galima nutraukti visą eilę fotografijų, skrendant nakties metu, neišduodant lėktuvo pozicijos. Aparatas, kurio konstrukcija yra laikoma paslaptyste, bus daugiausia vartojamas prieš kariuomenės naktiniams judėjimams fotografuoti. Jis yra sinchronizuotas su prietaisu, kuris žaibo greitumu išleidžia žmogaus akiai nematomus šviesos spindulius. Šitaip nutrauktos fotografijos gali būti išdirbtos, lėktuvui grįžtant į bazę, ir, kelioms minutėms praėjus, gali būti paraišyti nūmestos prie štabo buvaimės. Vartojant begarį lėktuvą ir žmogaus akiai nematomą šviesą, kurios vis dėlto pakanka jautriam fotografijos aparatui paveikti, bus galima apžvalgyti prieš stovyklą, savęs visai neišduodant.

Dzazbandas baznyčioje

Anglijoje, Londono baznyčioje įvyko jungtinių ceremonija, laike kurios vietoj vargonų griežė dzazbandas. Baznyčioje buvo apie 5000 žmonių, kuriuos pritraukė naujovė.

Is New Yorko i Berlyną i 6 val.

Jaunas vokiečių inžinierius H. Perl sakosi padaręs orlaivį, kuris skrisdamas 8 mylių aukštumoje galės pasiekti New Yorką iš Vokietijos į šešias valandas.

Tokioj aukštumoje oras yra gana skystas ir Perl fikis padaryti į valandą iki 250 mylių. Orlaivio sparnai būtų panašūs skrendančios žuvies. Aštuoniasdešimt penkių arklis spėk motoras trauks aeroplaną ir apšildys vidurį. Savo išradimą Perl nesenai užpatentavo.

Nors negalima garantuoti, kad šiam inžinieriui pasiseks to atsiekti, bet daugelis mokslininkų tikrina, kad didesnėj aukštumoje panašus greitumas atsiektinas.

Šaudo Romanovus ir Trockį

Liepos pradžioje Maskvoje atidaryta naujas pasilinksminimo sodas. Cia galima pigiai, įvairiai pasismaginti ir pažaisti: futbolą, tenisą, šachmatai, sūpuoklės ir daug kitų žaidimų. Tarp kitko yra šaudymo skyrius. Šaudymo mėgėjai gali lengvai mokyti gerai pataikyti. Sode daug įvairių taikiklių, ir tie taikikliai—Romanovų ir kitų kunigaikščių statulos. „Nušovus“ vieną kunigaikštį, netoliese automatiškai pasirodo kitas, ir vėl šauk! Be to, viename sodo kampe stovi taikiklis—Trockio statula, tačiau ji labai užmaskuota ir sunku pažinti. Šiuos žaidimus žmonės labai mėgsta ir kasdien „iššaudo“ visus kunigaikščius, tik Trockio k a ž k o d e l b i j o šauti. Regis, jis dar „negavo“ nė vienos kulkos. Žaidimuose dalyvauja net patys vyriausieji komisarai.

Įdomus augalas

Brazilijos miškuose auga vijoklė žažė. Jos sunka suvirinta su vandeniu turi savotišką veikimą. To skystimo išgėres žmogus gali matyti įvykius labai tolimose vietose. Jį geria laukiniai indėnai ir jie nors niekuomet nėra buvę civilizacijos pasaulio, tačiau viską matą ir atpažįja.

Apie vyrą, moteri ir meile

Progreso mašinoje vyras, garvežys, o moteris—prekių vagonas, jeigu nebūtų brangių prekių parvežimui, garvežys neapmokėtų net kuro išlaidų.

Moteris yra gėlė. Vyras yra vaisius. Gėlė tinka tik padabinimui, o vaisius suvalgymui.

Šių laikų meilė, tai yra prabangos dalykas, kurio protingi vargšai negali įsigyti, o turtingi asilai nemoka išnaudoti.

Vedybos tai yra viošiosios paskolos polisas, valdžiai garantuoja kapitalą, bet dažnai nesumoka net ir procentų.

Sužieduotinis panašus į žmogų, pirkusį loterijos bilietą ir skolinantį pinigų, pasitikint išlošimui su pirktoju bilietu.

Našlys yra lygus pirkliui, jau kartą bankrutavusiam—neturės pasitikėjimo kredite.

Auksas yra vienintelė apčiuopama tikrėybė tiek piniguos, tiek ir meilėje.

RĖDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ATSAKYMAI

J. Pontelaičiui: Laikraštį siuntinėjame. Negavimo priežastį aiškinkite vietos pašte. Straipsnio mintis gera, tik reikalinga daug darbo prirengimui jo spaudai: ištaisę su-naudosime.

J. Jakštui: Laikraštį siuntinėjame. Tokios knygutės neturime.

Zemės Sūnui: Jūsų straipsnis gerai parašytas, tik gaila kad labai piktai puolate vietinius lietuvių politinius veikėjus, kas iššauktų didelių ginčų. Mūsų nusistatymas šiais klausymais laikytis pasyviai. Dėlto straipsnį talpinti negalima. Prašome rašinėti neįžeidinėjant asmenų.

Knygynas "Dainava"

ANCHORENA 85, dep. „A“

BUENOS AIRES.

GAVO SIAS KNYGAS

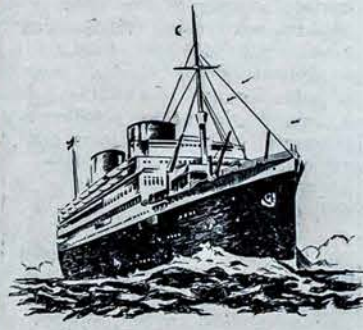
Kruvina teisybė	1,00	Parinktos Jovaro eilės	1,00
Meilingos dainelės	0,50	Istorija apie gražią Mageleną	0,50
Gražios dainos	0,50	" " kantrią Eleną	0,50
Kaip prisivilioti mergelę	0,50	Kantrioji Elvyra	0,50
Simtmetinis kalendorius	1,00	Planetų pranašai vyrams ir moterims	1,00
Slaptingoji burtų knyga	1,00	Istorija apie Genovaitę	1,00
Flirtas	1,00	Beto gaunama kas savaitė „Trimitų“—0,25 cent., „Kultūra“—\$ 1,00.	
Burtų kortos	1,00	Klystantis lapas	3,00
Keptos kančios	0,60	Vincas Kudirka	1,50
Kar didas	2,00	Pasaulinės literatūros istorijos vadovėlis	2,00
Paskendusis Varpas	2,00	Lietuvos istorija	1,50
Pavydas	2,00	Pirmoji pagelba nelaiminguose atsitikimuose	1,00
Lietuvių tautinė ideja istorijos šviesoje	1,00	Pritrūko kantrybės	0,20
Nuodėmingas angelas	1,00	Valstybė ir jos istoriškai	
Varpininkai	0,50	vaidmuo	0,75
Pikų dama	0,50	Lietuvos inteligencija	0,50
Ubagėlis	0,30	Geriau vėliau, negu niekad	0,50
Buriduo asilas	2,00	Apie turtų išdirbimą	2,50
Svetimas dievas	2,00	Zydų likimas Gudijoje	0,50
Audėjai	2,00	Zemaitės gyvenimas	0,30
Salaputris	0,60	Žmogus kepliuškis	0,70
Otelo	1,50	Girinis (Cechoro)	1,50
Piršlybos	0,60	Sidabrinis kryželis arba dailydė iš Nazareto	3,00
Siaurės karžygiai	1,50	Pasaka apie Adomą ir Jevą	1,00
Palaidūnas	1,00	D-ras Jonas Šlupas	0,20
Vyšnių sodas	2,00	Sveiki Lietuvoje!	1,00
Linksmų monologų pasakotojas	0,50	Teisingos paslaptys	0,60
Šimukas ir Magdūtė	0,50	Silkinė suknelė	2,00
Į mokslą	0,50	Ir eikim Lietuvos keliu...	0,50
Gamta ir jos reiškiniai	1,50	Krikščionybė ir darbininkai	0,30
M. Lermontono raštai	2,00	Kaip susikūrė Jungtinės Amerikos Valstybės	1,50
Censtakavo stebūklingumas	1,00	Išsivystymas vaisiaus gyvūnų	0,75
Vaisės Jezaus Kristaus	0,60	Amžinasis klausimas	0,50
Pragaro atgijimas (Tolstojus)	0,50	Kas tie fašistai?	0,10
Psichologijos vadovėlis	2,50		
Pejimas organiško svieto	2,00		
Skaitymo vadovėlis	1,00		
Laukuose	0,75		
Socializmas visuomenės idealas	1,00		

Liétuviai

Jeigu norite keliauti patogiai; greitai ir pigiai su milžiniškais laivais Bendrovės „LA MALA REAL INGLESA“ (Royal Mal Line) kreipkitės pas

Puente Hnos

Reconquista 330, Capital

Vienintelė agentūra galinti suteikti kelionę pigiausiomis kainomis ir patogiausiomis išsimo-kėjimo sąlygomis.

NEPIRKITE LAIVAKORCIŪ

pirmiau nepasitarę su

BANCO HOLANDES

DE LA AMERICA DEL SUR
BUENOS AIRES

Kapitalas ir atsarga: \$ 18.750.000.

LIETUVIU SKYRIUS

25 de Mayo 81 kamp. Bmė. Mitre 300, -Bme Mitre 234.

Pas mus gausite laivakortes Lietuvon arba iš Lietuvos geriausiais laivais, su didžiausiais patogumais ir pigiausiomis kainomis.

Jokiu Pazadu

RIMTUMAS, TIKRUMAS IR PAPIGINTOS KAINOS.

Kauno pilies praeitis

Si pilis dar vadinama, karalienės Bonos (Zigmanto I žmonos) piliimi. Kas ir kuomet ją įkūrė tikrų žinių nėra. Yra tik patirta kasiūnėjant įvairiose vietose, kad tose vietose, kur dabar stovi Kaunas ir jo apilinkėse nuo žilos senovės gyvenimo žmonės. Iš tų laikų yra užsilię daug legendų (pasakojimų), bet jose ko nors tikro apie Kauno įsikūrimą nerandame. Anot vieno padavimo Kaunas esąs įkurtas X amž., anot kito — 1030 m., kiti dar tvirtina, jog tais metais Kauno pilis buvo Lietuvoje viena stipriausių, o patį Kauną įkūrė pirmasis Aukštaičių ir Zemaičių kunigaikštis, Palemono sūnus, Kūnas.

Iki 13 amž. Kaunas stambios politikos reikšmės neturėjęs. Toji reikšmė pakilus tik Gedimimui, Algirdui ir Kęstučiui vėlspataujant. Kaunas pasidarė užtvara, ties kuria turėjo sugniužti plūstanti Lietuvos sostinė Vilnius kryžuočių kariuomenė. Tik 1362 m. netikėtai kryžuočiai ją apsiatė ir sumušę kariuomenę, sugriovė. Tas įvykis del to, kad pilies įgula, sulyginus su kryživiais buvo menka (4000 žm., o križievių 35000) o Algirdas ir Kęstutis su savo kariuomenėmis buvo išję su gudais kariauti.

Vėliau pylį atstatė ir sustiprino. Ties ja dažnai ėjo kovos. Pilis matė kryživius sutikusius Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos riterius, maskolius ir kt. įvairius priešus. Vokiečiai netoli Kauno, ties Raudondvariu ar Vilkija buvo pasistatę pylį pavadintą „Gottes Verder“. Aišku, turint pašonėje tokį plėšikų lizdą, Kaunas buvo pirmiausias punktas, ginas nuo įsibrovimo tokių pavojingų priešų. Todėl pilis nuolat griauinama negalėjo atsistatyti.

Pilis buvo labai graži. Gedimino ir Algirdo laikais buvo neįveikiama, sustiprinta nedegiančiais mūrais ir angomis gintis. Buvo dideli sandėliai ginklams ir lodui. Už griuvėsių stovi labai stipri siena, kurios jokia armota pramušti neįstengia.

Vėliau, kai Vytautas kovojo su Jogaila ir kryžuočiais del tėvo sosto, jiems atidavė visą Zemaitiją, o kovų areną nukėlė arčiau Vilniaus. Kauno reikšmė sumenkėjo. Neatgavo jau savo pirmąsias galybės ir tuomet, kai Vytautas atsiėmė Zemaičius ir sutriuškino kryžievių galybę ties Grunvaldu (Zalgiriu). S. Daukanto († 1864 m.) raštuose skaitome, kad po Vytauto mirties, kai Lietuvos galybė jau pasiviro, Kauną ir gūdai aplankė. Matyt jis buvo stiprus gynimosi punktas. Nuo 1601 iki 1630 m. Kauno sritis buvo paversta kun. Jonui Radvilai, kuris įtaisęs pilyje kalėjimą ir teismo archyvą.

Lenkijai ir Lietuvai žlugus (1795 m. per trečią padalinimą), Kauno pilis visai apmirė. Ne tik laikas,

bet ir žiaurūs mūs pavergėjai rusai dergė, griovė mūsų praeities liekanas. Pasakojama, kad pilies akmenimis Kauno gatvės išgrįstos, daug namų pamatams išvežiota. Rįgso ji nesaugojama ir netyrinėjama. Tuomet buvo žinoma ir dabar dar kalbama, kad iš pilies ėjo požeminiai urvai po Nemunu ir tęsėsi net iki Raudondvario. 1883 m. kol dar anga į požeminį urvą buvo pastebima, buvo pradėta pilį tyrinėti. Į požemį nusileidę du vyrai, bet požemio tvaike užtroškė; beištraukę jų lavonus. Tyrinėjimo darbai buvo nutraukti, o anga į požemį buvo užmūrinta.

Pilies viduryje pristatę bakūželių, apie ją pradėjo versti šašlavas ir kt. Tik pradėjus savo nepriklausomą gyvenimą, miesto valdyba pilnai susirūpino: šašlavas išvalė, griūvančius akmenis sucementavo, pilį aptvėrė tvora ir įtaisė gražius gėlynus. Veik tuo pat metu pradėta rūpintis ir pilies tyrinėjimu. Tačiau del įvairių priežasčių darbo pradėti negalėjo. Pagaliau 1924 m. archeologinė Komisija nutarė pradėti pilies tyrimo darbus. Darbus vedė archeologas — dail. Presas. Kasimai pradėti lapkričio 24 d. Tai buvo beveik priruošiamieji kasinėjimai, kad nustatytų kalvos susisluoksėjimą, ant kurios stovi pilis; be to, reikia atkasti žemutinius dabartinio bokšto aukštus ir antrąjį bokštą bei sieną, kurią Neris potvinniai išardė. Bekasinėjant pasirodė, kad pilies kiemas buvo storai išgrįstas maišytų su kalkėmis akmenų grindiniu. Neišgrįstose vietose, matyt, stovėję akmeniniai ir mediniai trobėsiai, tačiau su degę, nes atkasti degusių sluoksnių. Iš šiaurės pusės siena nusitęsė veik prie Neris ar į jį ir dingsta.

Pasikasus bokšto viduje atsidurta užgriautame ruime: patirta, kad čia buvusio bokšto pirmojo aukšto durys kieman. Toj vietoj rasta keliatas vario papuošalų moterims, kurie, žinovų nuomone esą padaryti XIII — XIV amž. Italijoje. Rasta indų šukių, kaulų ir pinigų Zigmunto trečio laikų.

Kitose vietose bekasinėjant, varkiniame kampe, kur lūšna rįgso, užtiktos supuvusios grindys. Jas išlaužus, pasirodė būta kažkokio požeminio sandėlio. Rastas senovinis armotos šovinis ir keliatas žalvario lydinių, kurie turėjo pasidaryti gaisro metu, sutirpus kokiems nors žalvario daiktams, o kiti tvirtina, būk jie tyčia sulydyti ir ši vieta buvo si kadaise metalo liejykla.

Įvairiose vietose atrasta žmonių ir gyvulių kaulai, senovinių, su daile ornamentika molio indų iš XIV amž., vario papuošalų, ginklų ir pagaliau — molinę pypkę, kuri nors daug šimtų metų ten išgulėjus, tačiau išlaikiusi bočių tabako kvapą: pypkę kvepia tabaku, tartum šiandien kas ją būt rūkęs. M. S.

Pirmoji Argentinoje lietuviška

Dantu

Labaratorija „PRIMALIT“

Daro įvairius dantų darbus. Dirba dantis iš porcelėno, aukso, platinos ir tt. Aukso dantys nuo 8 pesų.

Priima kasdien nuo 9 iki 12 val., vakarais nuo 6 iki 9 val. Sekmadieniais nuo 9 iki 2 val. dien. Calle ANCHORENA 85 dep. A, Buenos Aires.

Tranvajai iš Avellanedos: 21, iš Bocos: 12, iš Retyro: Nr. 5 ir 55.

Kas užsisakys „ALB“ visiems metams gaus knygėlę „Lyties gyvenimas“.

Visi lietuviai turi skaityti

„ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS“

Jame tik gali rasti daugiausia idomias žinių iš viso pasaulio, iš Lietuvos ir iš Argentinos. „Argentino Lietuvos Balsas“ teikia naudingų patarimų, mokslo žinių ir įvairių pasiskaitymų. „Argentino Lietuvos Balsas“ ginčais neužsiima. „ALB“ kainuoja metams tik 3 pesai, pusei metų 2 pesai, trims mėnesiams 1 pes. „Argentino Lietuvos Balsas“ geriausia dovana giminėms Lietuvoje ir šiaurinėj Amerikoje. Kaina metams 5 pesai. Prisiuntusiems už 10 cent. pašto ženklelių siunčiama vienas numeris pasiūlymumui.

ADRESAS: S. Stabinskas, Anchorena 85 dep. A, Bs. Aires.

APTIEKA „ASTER“

Chemiko-Farmaceuto MANUEL PODOLSKIO Geri ir pigūs vaistai ir kosmetikos dalykai. Priimu visokius analizus pigia kaina. Reikale prašau atsilankyti šiuomi adresu: Tramvajai: Lacroze 9; A. A. 97, 95, 87 ir kt.

CALLE GORRITI 4300 U. T. Palermo 0221

Pirmoji lietuvių soferių mokykla

KURSAS TIK
\$75

KURSAS TIK
\$75

OTTO SMITAS

Calle Vieytes 1789, Barracas Bs. Aires U. T. Barracas 0265

Instituto de Clínica y Cirujia

Gydo Vidurių ir moterų ligas. Akių, ausų, gerklės ir nosies. Kraujo ir šlapinimo ir lyties organus. Gydo kiekvienos ligos specialistas. Kalba rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai.

Priimu nuo 14 iki 16 ir 20 ir 21 val. kasdien. Sventadieniais nuo 8 ir 9 val. ryto. Tramvajai Nr. 12, 48, 38, 84.

CHILE 1228, BUENOS AIRES.

Directorius Dr. Schavelzon.

Jefe klinikos prie ligoninės Muñiz. Už peržiūrėjimą 5 pesai.

Lietuvių Garlaivių ir Prekybos Akc. B-vė „Lietgar“

SIAULIŲ SKYRIUS, VILNIAUS G-VĖ Nr. 191, TELF. 260.

Veža ir teikia nemokamai emigrantams bei imigrantams informacijas ir pagalbą keliaujantiems į: Argentina, Braziliją, Urugvajų, Kubą, Meksiką, Kanadą, Ameriką, Afriką, Australiją, Palestiną ir kitur. Klausiant laišku, reikia pridėti atsakymui pašto ženklelių ir aiškiai užrašyti savo adresą. Neapsimokėti pašto ženklais nepriimami.

Atsakomingasis kontoros vedėjas: Liudas Jakavicius.

J. Koreiva

Diplomuotas Leningrade Lietuvis Siuvėjas

Siuvu ant užsakymo naujausias mados įvairiausias rūbus. Turiu didelį pasirinkimą geriausių šiam sezonui medžiagų. Kainos visiems prieinamos. Darbą atlieku sąžiningai. Visus mašonių prašau atsilankyti pas mane ir patys persitikrinsite.

Garibaldi 1319,

Boca, Bs. Aires

